

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93
e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

**Новогригорівська сільська рада
Маловисківського району
Кіровоградської області**,
вул. Ювілейна, 1-а, с. Новогригорівка,
Маловисківський район,
Кіровоградська область, 26227

*Пропозиції щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Новогригорівської сільської ради Маловисківського району Кіровоградської області «Про встановлення на території Новогригорівської сільської ради місцевих податків і зборів на 2018 рік» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього листом Новогригорівської сільської ради Маловисківського району Кіровоградської області від 12.06.2017 № 91-03.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії Новогригорівської сільської ради з питань планування бюджету, фінансів та протидії корупції щодо його регуляторного впливу (далі – Експертний висновок) та аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону встановлено наступне.

Проектом рішення на території Новогригорівської сільської ради встановлюються місцеві податки, а саме: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; єдиний податок; земельний податок; транспортний податок. Зазначеними додатками встановлюються обов'язкові елементи податків.

Щодо проекту рішення в цілому

1. Податковий кодекс України (далі – ПКУ) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки тощо.

Державна регуляторна служба України

ВІХ №7733/0/20-17 від 07.09.2017

Згідно з пунктом 12.3. статті 12 ПКУ, сільські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про **встановлення місцевих податків та зборів**, їх встановлення здійснюється у порядку, визначеному ПКУ.

Підпунктом 12.3.2. пункту 12.3. статті 12 ПКУ встановлено, що при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші **обов'язкові елементи**, визначенні статтею 7 ПКУ, з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII ПКУ для відповідного місцевого податку чи збору.

Однак, не всі обов'язкові елементи, що передбачені статтею 7 ПКУ, визначені у проекті рішення (наприклад: порядок обчислення податку, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку. При встановленні транспортного податку визначені тільки ставки податку, всі інші обов'язкові елементи - відсутні.

У зв'язку з чим, пропонуємо у проекті рішення визначити всі обов'язкові елементи податку або зробити посилання на конкретні положення ПКУ (абзаци, пункти, частини, статті та розділи), якими вони встановлені.

Також проект рішення потребує редакційних правок у частині **упорядкування нумерації пунктів**. Пункти та підпункти проекту рішення мають однакову нумерацію, що не дозволяє виявити чітку ієрархію документу.

Пунктом 3 проекту рішення передбачено, що дане рішення необхідно опублікувати на офіційному сайті Новогригорівської сільської ради.

Однак, відповідно до статті 12 Закону, регуляторні акти, прийняті органами та посадовими особами місцевого самоврядування, **офіційно оприлюднюються в друкованих засобах масової інформації** відповідних рад, а у разі їх відсутності - у **місцевих друкованих засобах масової інформації**, визначених цими органами та посадовими особами, не пізніш як у десятиденний строк після їх прийняття та підписання.

Щодо податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Підпунктом «ставки податку за 1 кв. метр нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки» пункту 1 проекту рішення встановлюються ставки податку за 1 кв. метр нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки:

а) 1 відсоток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року - для квартири /квартир, за сумарну загальну площу, що перевищує 60 кв. метрів, незалежно від їх кількості;

б) 1 відсоток розміру мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року - для житлового будинку/будинків, сумарна загальна площа яких перевищує 120 кв. метрів, незалежно від їх кількості;

в) 1 відсоток розміру мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), загальна сумарна площа яких перевищує 180 кв. метрів, незалежно від їх кількості.

Відповідно до підпункту 266.4.1. пункту 266.4. статті 266 ПКУ, зазначене зменшення площі оподаткування житлової нерухомості, віднесено до пільг зі сплати податку для фізичних осіб, а саме: **база оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи - платника податку, зменшується:**

- а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів;
- б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 кв. метрів;
- в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 кв. метрів.

Враховуючи вищезазначене, пропонуємо замінити підпункти а), б), в) підпункту «ставки податку за 1 кв. метр нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки» пункту 1 проекту рішення на ставки податку для об'єктів житлової нерухомості для фізичних та юридичних осіб, а зменшення бази оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи - платника податку, визначити окремим пунктом (підпунктом) у проекті рішення.

Пункт 2 розділу «Об'єкт оподаткування» проекту рішення, яким встановлюються об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, що не є об'єктом оподаткування, потребує приведення у відповідність до вимог підпункту 266.2.2. пункту 266.2. статті 266 ПКУ, яким встановлено виключний перелік таких об'єктів (*потребує доповнення частинами і) - л) даного підпункту*).

Щодо земельного податку

Пунктом 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення встановлюються ставки земельного податку.

1. Абзацом другим пункту 1 встановлено ставку податку за сільськогосподарські угіддя, а саме: рілля – 0,5 %, пасовища – 0,1 %, багаторічні насадження – 0,1 % від їх нормативної грошової оцінки.

Однак, пунктом 274.1. статті 274 ПКУ визначено, що ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - **не менше 0,3 відсотка** та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

Відповідно до підпункту а) пункту 2 статті 22 Земельного кодексу України, пасовища та багаторічні насадження віднесено до сільськогосподарських угідь.

Таким чином, встановлення ставки податку за пасовища та багаторічні насадження на рівні 0,1 % від їх нормативної грошової оцінки (менше 0,3 %) не відповідає вимогам ПКУ.

Отже, ставки податку за пасовища та багаторічні насадження потребують приведення до вимог ПКУ.

2. Абзацом 4 пункту 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення встановлено, що ставка податку за земельні ділянки громадського призначення (під розміщенням пошти, клубу та СБК, школа, ФАП) - 1 відсоток.

Відповідно до пункту 1 статті 19 Земельного кодексу України, за основним цільовим призначенням землі України поділяються на такі категорії:

- а) землі сільськогосподарського призначення;
- б) землі житлової та громадської забудови;**
- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- г) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісгосподарського призначення;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Враховуючи вищезазначене, пропонуємо привести абзац 4 пункту 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення до вимог Земельного кодексу України та ПКУ. Зокрема, пропонуємо викласти його у наступній редакції: «Ставки земельного податку за земельні ділянки громадської забудови - 1 відсоток від їх нормативної грошової оцінки».

3. Абзацом 5 пункту 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення встановлено, що ставка податку на земельні ділянки (інші землі) парку, кладовищ, зелені насадження загального призначення - 0,1 відсоток.

Наразі, відповідно до підпункту 283.1.6. пункту 283.1. статті 284 ПКУ, земельні ділянки кладовищ, крематоріїв та колумбаріїв відносяться до земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком.

Як вже зазначалося вище, Земельним кодексом України не визначено земельних ділянок загального призначення.

Підпунктом а) пункту 4 статті 83 Земельного кодексу України до земель **загального користування** населених пунктів віднесено майдани, вулиці, проїзди, шляхи, набережні, пляжі, парки, сквери, бульвари, кладовища, місця знешкодження та утилізації відходів тощо

Отже, зазначений абзац 5 проекту рішення потребує приведення до вимог Земельного кодексу України та ПКУ. Зокрема, пропонуємо його викласти у наступній редакції: «ставка податку за земельні ділянки загального користування - 0,1 відсоток від їх нормативної грошової оцінки».

4. В абзаці третьому вказано, що ставка податку за земельні ділянки, нормативно грошову оцінку яких проведено, становить 3%.

Однак, попередніми та наступними абзацами пункту 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» встановлюються ставки податку (відмінні від 3%) за земельні ділянки різного цільового призначення.

Зазначене є неоднозначними для трактування особами, що будуть виконувати вимоги цього регуляторного акту.

Отже, пропонуємо зробити зазначений абзац шостим у пункті 1 та викласти його у наступній редакції: «Ставка податку за інші земельні ділянки, нормативно грошову оцінку яких проведено, - 3% від їх нормативної грошової оцінки.»

5. Абзац сьомий пункту 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення, яким встановлюються ставки земельного податку за земельні ділянки різного цільового призначення, розташовані за межами населених пунктів (крім сільськогосподарських угідь), нормативну грошову оцінку яких не проведено, потребує доповнення назвою області, на території якої розміщено Новогригорівську сільську раду, а саме: *одиниці площі ріллі по Кіровоградській області*.

6. Абзацом дев'ятим пункту 1 розділу «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення встановлено, що 1 січня 2018 року надати пільгу по сплаті земельного податку державним, бюджетним установам, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів.

Натомість, статтями 281 та 282 ПКУ встановлено вичерпний перелік фізичних та юридичних осіб, які звільняються від сплати земельного податку.

Пропонуємо питання надання пільг по сплаті земельного податку визначити окремим пунктом у розділі «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення у відповідності до вимог ПКУ.

Також вважаємо за доцільне розділ «Ставки земельного податку для фізичних та юридичних осіб» проекту рішення доповнити нормами статті 283 ПКУ, якою встановлено вичерпний перелік земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком.

7. Звертаємо увагу, що відповідно до підпункту 14.1.130. пункту 14.1. статті 14 ПКУ одиниця площі оподатковуваної земельної ділянки:

- у межах населеного пункту - 1 (один) метр квадратний (кв. метр);
- за межами населеного пункту - 1 (один) гектар (га).

У зв'язку з чим, пропонуємо у проекті рішення зазначити одиницю виміру оподаткованої площі земельної ділянки в залежності від її місцезнаходження.

Таким чином, проект рішення потребує доопрацювання з метою приведення його у відповідність до вимог Земельного та Податкового кодексів України.

Враховуючи вищевикладене, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Щодо аналізу регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ)

Аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ) не повною мірою відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у кількісному (грошовому) вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив.

Водночас, при визначенні проблем, які передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, розробник обмежився словесним описом проблем, визначено лише загальну суму, що необхідна для вирішення цих проблем. Але не наведено даних у грошовому вимірі (числовій формі), які б обґрунтовували наявність, масштаб та важливість проблем, а також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на яких проблеми мають найбільший негативний вплив.

Зазначене не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

У розділі III АРВ при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не зазначено та не проведено порівняння вигод та витрат держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них у кількісному (грошовому) виразі. Під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання розробником не наведено розрахунків їх витрат, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту рішення (при сплаті місцевих податків та зборів), так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей.

Окрім зазначеного, розробником не наведено алгоритма визначення запропонованих проектами рішень розмірів ставок податків.

У зв'язку з відсутністю в АРВ всіх необхідних числових даних та розрахунків витрат, які понесуть суб'єкти господарювання в результаті прийняття проекту регуляторного акта, розробником не доведено, що існуючі регулювання не вирішують проблему та потребують вдосконалення, а також не обґрунтовано, що запропоновані розміри ставок, які пропонується затвердити проектом рішення, є найбільш оптимальними для досягнення встановлених цілей.

Беручи до уваги те, що розробка проекту рішення спрямована, зокрема на збільшення обсягу надходжень до місцевого бюджету, а ставки єдиного податку встановлено на максимальному рівні, відсутність належних розрахунків витрат суб'єктів господарювання не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Таким чином, у зв'язку з неналежним опрацюванням вказаних розділів, розробником у розділі IV АРВ не доведено вибір оптимального альтернативного способу як передбачено вимогами розділу IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» додатку 1 до Методики.

Вищезазначене не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципами збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та **ефективності** – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів.

У розділі VII АРВ визначено, що регуляторний акт встановлюється на 2017 рік.

Підпунктом 12.3.4. пункту 12.3. статті 12 ПКУ встановлено, що рішення про встановлення місцевих податків та зборів офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування до **15 липня року, що передуює бюджетному періоду**, в якому планується застосовування встановлених місцевих податків та зборів або змін (плановий період). В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.

Водночас, відповідно до припису частини 3 статті 27 Бюджетного кодексу України подання, розгляд проектів рішень про встановлення місцевих податків та зборів, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету), приймаються:

не пізніше 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду;

після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

На підставі запланованих надходжень органи місцевого самоврядування до 15 жовтня року, що передуює плановому, формують бюджети на плановий бюджетний період з урахуванням особливостей передбачених Бюджетним Кодексом, та затверджуються до 25 грудня (включно) року, що передуює плановому (статті 67-77 Бюджетного кодексу України).

Виходячи із норм пункту 5 статті 2 та частини першої статті 3 Бюджетного кодексу України, **бюджетний період** для всіх бюджетів, що складають бюджетну систему України (однією із складових якої є бюджети місцевого самоврядування), становить один календарний рік, що починається 1 січня кожного року і закінчується 31 грудня того ж року.

Тобто, органи місцевого самоврядування, в рамках, визначених Бюджетним та Податковими кодексами України, мають до 15 липня кожного року прийняти та оприлюднити рішення про встановлення місцевих податків та зборів на наступний рік з визначенням обов'язкових елементів, встановлених положеннями ПКУ для відповідного місцевого податку чи збору.

Таким чином, розділ VII АРВ проекту рішення містить норми, що не відповідають вимогам ПКУ.

Отже, пропонуємо привести строк дії акта відповідно до вимог ПКУ.

У розділах 3 та 4 Тесту малого підприємництва (М-тесту) АРВ не наведено посилання на джерело даних для розрахунку «прямих» витрат. Однак, в таблицях зазначених розділів М-тесту вказано, що «прямі» витрати СМП складають 47 тис. грн.

Також у М-тесті не розраховано адміністративні витрати суб'єктів господарювання на реалізацію вимог регулювання, зокрема на здійснення процедур щодо отримання первинної інформації про вимоги регулювання (*ознайомлення суб'єктів господарювання із новими ставками податку*) та організацію виконання вимог регулювання (*внесення змін до внутрішніх процедур обліку та звітності*). При цьому, витрати часу можуть бути визначені під час проведення консультацій з суб'єктами господарювання.

Додатково повідомляємо, що Експертний висновок не містить інформації, яка б підтверджувала відповідність проекту та його АРВ вимогам статті 4 та 8

Закону, у тому числі номера, дати та назви рішення, яким затвердження план роботи Новогригорівської сільської ради на 2017 рік, дат оприлюднення проекту регуляторного акта та кінцевої дати строку для прийняття зауважень та пропозицій, результатів розгляду зауважень та пропозицій (у випадку їх надходження), що не дає можливості підтвердити додержання розробником проекту рішення принципу врахування громадської думки та передбачуваності – послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності.

Підсумовуючи вищенаведене, пропонуємо привести проект рішення Новогригорівської сільської ради Маловисківського району Кіровоградської області «Про встановлення на території Новогригорівської сільської ради місцевих податків і зборів на 2018 рік» у відповідність до вимог чинного законодавства України згідно з наданими пропозиціями, а аналіз його регуляторного впливу – у відповідність до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2014 № 308 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151, з метою всебічного обґрунтування необхідності впровадження даного регуляторного акта та відповідності його принципам державної регуляторної політики, визначеним статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Про результати розгляду цього листа просимо проінформувати Державну регуляторну службу України у встановленому законодавством порядку.

**В.о. Голови Державної
регуляторної служби України**

О.М. Мірошніченко